

ploti. P. Olteanu afirmă că în slava bisericească din Carpați se folosește și azi, ca și în *Povestiri*, *plot* cu sensul de «pielea și carnea omului» (p. 251). Cuvîntul este însă slav comun¹, fiind, totodată bine cunoscut atît în limba rusă veche (*Srezn.*, II, 972—973), cît și în cea contemporană (*ССРЛЯз.*, IX, Moscova, 1959). Nu poate fi vorba deci de un element local, carpatic.

posadnik ũ. P. Olteanu apropie acest termen din manuscrisul lui Eufrosin de *posadka* «garnizoană» din limbile cehă și slovacă (p. 256), fără să arate cît de larg e cunoscut cuvîntul în limba rusă veche (*Srezn.*, II, 1228—1230).

povēdati. Se afirmă că acest cuvînt din *Povestiri* e curent în limbile slave de apus, în rusa subcarpatică și în slava bisericească din Carpații nordici (p. 226—227). În realitate, însă, nu poate fi vorba de un element regional, carpatic, deoarece verbul *показати* cu sensul de «a spune», «a vorbi» se întîlnește atît în scrierile rusești din secolele al XIV-lea — al XV-lea (*Srezn.*, II, 1006—1007), cît și în graiurile velicoruse (cf. la *Dal*, III, 150—151: *показѣмъ намъ, откуды мы?* «Spune-ne, de unde ești?»). Cuvîntul e cunoscut și în limba rusă literară contemporană (cf. *ССРЛЯз.*, X, Moscova, 1960, p. 66—67, cu ilustrări din Pușkin, Saltikov-Șcedrin, A. K. Tolstoi etc.).

rožen ũ. P. Olteanu comentează: «E cunoscut în regiunea Munkaci» (p. 252). Prezentat astfel, comentariul apare ca un argument în favoarea tezei carpatice. În realitate, cuvîntul e bine cunoscut și în limba rusă veche (*Srezn.*, III, 146), și în velicorusa populară (*Dal*, IV, 100), și în limba rusă literară contemporană (*ССРЛЯз.*, XII, Moscova, 1961, p. 1411).

sēdēti. Autorul vede în aoristul *sedē* din *sedē v Vyšegradē* «a stat (închis) la Vișegrad» (214^v) un sens local, subcarpatic (p. 267). Constatăm însă că și *сѣдѣти* din limba rusă veche putea să însemne «a fi sub pază», «a fi închis» (*Srezn.*, III, 890). Așadar, nu poate fi vorba de un semantem carpatic.

sračica. Cuvîntul e comparat de autor cu *sračica* din slovacă și cu *sraja* din slovenă, fără să se menționeze însă că era bine cunoscut în limba rusă veche (*Srezn.*, III, 467 și 478—479). Cu mențiunea «învechit», *сравнѣна* «cămașă» figurează și în *ССРЛЯз.*, XIV, Moscova, 1963, p. 631—632.

sūdā. Autorul scrie: «Frecvent este în rusa carpatică și sudă, accentuat și în PT tot pe finală ca în rusa carpatică și în ucraineană: *sudija*, ucr. *suddja* «judecător»» (p. 55). Dar și în velicorusa accentul în acest cuvînt cade tot pe finală: *судѣа*. Așadar, nici vorbă nu poate fi de vreun indiciu în sprijinul tezei carpatice.

tezoimenit ũ. Comentariul lui P. Olteanu: «este un termen frecvent în slava bisericească din Carpați» (p. 250). De fapt însă, cuvîntul e cunoscut și în velicorusa. Cf. zicala populară: *Тезоименита лопата Инаму, а Василе — могила.* (*Dal*, IV, 395).

vrazumiti. Comentînd propoziția *kak ũ tŕ bog ũ vrazumit* «cum te va înțelepti dumnezeu» (207^v), P. Olteanu consideră că ne-am afla în prezența unui «moravism expresiv» (? — E.V.), explicabil printr-un «vechi dialect slovac din regiunea Nitra-Micii Carpați», moravism păstrat pînă astăzi, împreună cu altele, în slava bisericească din răsăritul Slovaciei și din Carpați (p. 265). Observăm însă, lucru pe care autorul nu l-a făcut, că acest cuvînt există și în limba rusă veche (*Srezn.*, I, 399), precum și în velicorusa populară (*вразумитъ - вразумлять*, v. *Dal*, I, 259) și în limba rusă literară (*ССРЛЯз.*, II, Moscova, 1951, p. 791, cu ilustrări din scriitorii clasici).

zapereti. P. Olteanu afirmă, fără nici o rezervă: «Cuvîntul e introdus din graiurile ruse carpatice» (p. 47). Domnia-sa nu consideră necesar să arate că acest cuvînt, cu exact același sens ca în *Povestiri*, este bine cunoscut în limba rusă veche (*Srezn.*, I, 934), și în velicorusa populară (*Dal*, I, 615).

zde. În *Povestiri*, scrie P. Olteanu, acest cuvînt e un rusism, «care se aude și astăzi în dialectele ruse din Carpați» (p. 35). Dar *здѣ* «aici» se cunoaște bine din rusa veche. De exemplu, în *Cuvîntul despre lege și bunăvoință* al mitropolitului Ilarion al Kievului, secolul al XI-lea, și anume într-o copie din secolul al XVI-lea, citim: *иже бо въ шѣхъ книгахъ писано у вамъ вѣдомо мѣу здѣ положуму...* (*Crestom.*, 181); cf. și *Contractul* cnezului Smolenskului Mstislav Davidovici cu Riga și Malul gotic, din 1229: *зде починаемъ съ прада* (*Crestom.*, 45). În fine, *зде* este cunoscut și în graiurile velicoruse septentrionale (*Dal*, I, 676).

žitie. P. Olteanu afirmă că termenul *žitie* «viața omului», întîlnit în *Povestiri*, este cunoscut și astăzi în slava bisericească din Carpați (p. 251). Dar, ceea ce domnia-sa nu arată, acest cuvînt era curent în limba rusă veche (*Srezn.*, I, 877—878) și este larg cunoscut în graiurile velicoruse (*Dal*, I, 545). Cu atît mai nefondată e afirmația categorică a lui A. Balotă (*recenzia cit.*, p. 95, pet. 24 d) că *žitie* din povestirile slave despre Vlad Țepeș ar fi «neindolielnic» un element sud-slav.

¹ Vezi M. V a s m e r, *Russisches etymologisches Wörterbuch*, t. II, Heidelberg, 1955, p. 375.